

บทที่ 3

การแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย

การศึกษาการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ การศึกษาข้อที่ 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาตำราและเอกสารด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย โดยนำเสนอตามลำดับสาระสำคัญดังนี้

3.1 การแบ่งยุคการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยออกเป็น 3 ยุค

3.1.1 ยุคปฐมบท

3.1.2 ยุคอัครศาสนูปถัมภก

3.1.3 ยุคโลกาภิวัตน์

3.2 ลักษณะโดยรวมของการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยในแต่ละยุค

3.2.1 ยุคปฐมบท

3.2.2 ยุคอัครศาสนูปถัมภก

3.2.3 ยุคโลกาภิวัตน์

3.3 สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ

3.3.1 ประวัติความเป็นมาของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ

3.3.2 ผลงานทางวิชาการของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ

3.3.3 รูปแบบและวิธีการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ

3.1 การแบ่งยุคสมัยของการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยออกเป็น 3 ยุค

การแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยมีประวัติความเป็นมาที่ยาวนาน โดยการสืบค้นผลงานแปลที่มีการตีพิมพ์อย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมเล่มแรกย้อนไปได้ถึงปี พ.ศ. 2478 ตลอดกว่า 8 ทศวรรษที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน ยังคงปรากฏผลงานแปลและถ่ายทอดความหมายอัลกุรอานอย่างต่อเนื่องด้วยรูปแบบและประเภทของการแปลที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงรวบรวมผลงานแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน และแบ่งยุคสมัยของการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยออกเป็น 3 ยุค ซึ่งเป็นการจำแนกที่พิจารณาจากจุดเริ่มต้นของแต่ละยุคเป็นสำคัญ โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

3.1.1 ยุคที่ 1 ยุคปฐมบท

การกำหนดยุคนี้เริ่มต้นเมื่อปรากฏการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยขึ้นเป็นครั้งแรก ยุคนี้อยู่ในช่วงปี พ.ศ. 2478 - พ.ศ. 2510 ยุคปฐมบทนี้มีระยะเวลา 32 ปี

ที่เรียกยุคนี้ว่ายุคปฐมบทเพราะเป็นยุคที่เริ่มปรากฏการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยและมีการตีพิมพ์เป็นรูปเล่มอย่างเป็นทางการสืบค้นเอกสารด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยพบว่า ผลงานแปลที่เก่าแก่ที่สุดนั้นตีพิมพ์ในปี พ.ศ. 2478 ซึ่งเป็นการแปลและอธิบายโดย ยี.एम. มุนซี และทองหยิบ ยวงมณี ใช้ชื่อผลงานแปลว่า “ตีฟซีร์ฮักกุลยะกิน จาก ตีฟซีร์ตันวีรุลบิยาน เรื่องโควิเศษ” โดยเขียนที่หน้าปกว่าบรรพที่ 1 เล่มที่ 2 (ยี.एम. มุนซี และทองหยิบ ยวงมณี, 2478) จึงอนุมานได้ว่าการแปลความหมายอัลกุรอานและตีพิมพ์เป็นรูปเล่มขึ้นก่อนปี พ.ศ. 2478 แต่ไม่สามารถสืบค้นเอกสารได้พบ ผลงานแปลเล่มนี้มี 72 หน้าเป็นการแปลและอธิบายสุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ อายะฮ์ที่ 1 ถึงอายะฮ์ที่ 8

ต่อมาในปี พ.ศ. 2494 ชำซุดดีน อุมาร์ และคณะแปลได้แก่ อับดุลเราะหมาน หะซัน กรีมี่ และมุฮัมมัด ซอลิฮี ร่วมกันแปลความหมายอัลกุรอานในนามของอัลอิสลามสมาคม บางกอกน้อย ผลงานแปลนี้ชื่อ “ความหมายอัลกุรอาน” โดยเริ่มจากสุเราะฮ์อัลฟาติหะฮ์ และสุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ อายะฮ์ที่ 1 ถึงอายะฮ์ที่ 141 (ชำซุดดีน อุมาร์, อับดุลเราะหมาน หะซัน กรีมี่และมุฮัมมัด ซอลิฮี, 2494)

ในช่วงปี พ.ศ. 2496-2500 มีผลงานแปลความหมายอัลกุรอานออกมากถึง 4 ผลงาน โดยในปี พ.ศ. 2496 ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ ได้แปลและอธิบายความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยและตีพิมพ์ในชื่อ “บิยานุลกุรอาน” (คำบรรยายอัล-กุรอานภาคภาษาไทย) เล่มที่ 1 โดยเริ่มจาก

สุเราะฮ์อัลฟาติหะฮ์ถึงสุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ อายุษะฮ์ที่ 1-141 ต่อมาในปี พ.ศ. 2497 “บยานุลกุรอ่าน” เล่มที่ 2 ก็ได้รับการตีพิมพ์ เป็นการแปลและอธิบายต่อจากเล่ม 1 โดยในเล่มที่ 2 นี้เริ่มจากสุเราะฮ์อัลบะเกาะฮ์อายุษะฮ์ที่ 142 ถึงอายุษะฮ์ที่ 252 และในปี พ.ศ. 2500 “บยานุลกุรอ่าน” เล่มที่ 3 ก็ถือกำเนิดขึ้นโดยแปลความหมายของสุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ อายุษะฮ์ที่ 253 ถึงอายุษะฮ์ที่ 286 และในสุเราะฮ์อัลอิมรอน อายุษะฮ์ที่ 1 ถึงอายุษะฮ์ที่ 90 (ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์, 2496-2500) ในปี พ.ศ. 2500 นี้ยังมีผลงานแปลและอธิบายความหมายอัลกุรอ่านอีกหนึ่งผลงานโดยสมาน โยธาสมุทร โดยตีพิมพ์ในชื่อ “คำแปลและคำอธิบายอัลกุรอ่าน” เริ่มแปลจากสุเราะฮ์อัลฟาติหะฮ์ สุเราะฮ์อัลญุฮูฎาเรียงตามลำดับจนถึงสุเราะฮ์อันนาส (สมาน โยธาสมุทร, 2500)

ปี พ.ศ. 2503 ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ ได้ตีพิมพ์ “บยานุลกุรอ่าน” เล่มที่ 4 โดยเป็นการแปลและอธิบายอัลกุรอ่านสุเราะฮ์อัลอิรอน อายุษะฮ์ที่ 91 ถึงอายุษะฮ์ที่ 200 และสุเราะฮ์อันนิสาฮ์ อายุษะฮ์ที่ 1 ถึงอายุษะฮ์ที่ 22 และในปี พ.ศ. 2505 นิพนธ์ จุฑามาศ ได้แปลความหมายอัลกุรอ่านสุเราะฮ์อัลฟาติหะฮ์และสุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ ในผลงานแปลชื่อว่า “พระมหาคัมภีร์อัลกุรอ่าน ตัฟซีร์คอยริชซารีฟ” (นิพนธ์ จุฑามาศ, 3808)

3.1.2 ยุคอักษรศาสนูปถัมภก

การกำหนดยุคนี้เริ่มต้นเมื่อมีการจัดพิมพ์ความหมายอัลกุรอ่านโดยได้รับการสนับสนุนจากองค์อักษรศาสนูปถัมภกขึ้นเป็นครั้งแรก ยุคนี้อยู่ในช่วงปี พ.ศ. 2511-พ.ศ. 2541 ยุคอักษรศาสนูปถัมภกนี้มีระยะเวลา 30 ปี

ที่เรียกยุคนี้ว่ายุคอักษรศาสนูปถัมภกเพราะพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระมหากษัตริย์รัชกาลที่ 9 แห่งราชวงศ์จักรี องค์อักษรศาสนูปถัมภกผู้ทะนุบำรุงศาสนาต่าง ๆ ได้ทรงพระราชทานทรัพย์ส่วนพระองค์สนับสนุนการจัดพิมพ์ “พระมหาคัมภีร์อัลกุรอ่านฉบับแปลความหมายและขยายความ” ความหมายอัลกุรอ่านฉบับนี้เป็นผลงานแปลและเรียบเรียงของด้านสุวรรณศาสตร์ และเป็นครั้งแรกที่มีการแปลความหมายอัลกุรอ่านครบทั้ง 30 ญุซฮ์ โดยทยอยพิมพ์เล่มละ 1 ญุซฮ์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2511 และครบทั้ง 30 ญุซฮ์ในปี พ.ศ. 2524 ผลงานแปลทั้ง 30 ญุซฮ์นี้ได้รับการตีพิมพ์ทั้งหมด 5 ครั้ง โดยครั้งแรกเป็นการทยอยพิมพ์ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2511-2524 ต่อมามีการพิมพ์ครั้งที่สอง แต่ไม่ได้ระบุปีที่พิมพ์โดยแบ่งเป็นเล่มละ 5 ญุซฮ์ มีทั้งหมด 6 เล่ม ในปี พ.ศ. 2530 ผลงานแปลชิ้นนี้ได้รับการตีพิมพ์เป็นครั้งที่สาม เนื่องในโอกาสเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ 60 พรรษา และได้รับการตีพิมพ์เป็นครั้งที่สี่เนื่องในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ทรงครองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี ผลงานแปลนี้ได้รับการตีพิมพ์เป็นครั้งที่ห้าในปี พ.ศ. 2547 เนื่องในโอกาสเฉลิมพระ

ชนมพรรษาครบ 6 รอบ ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ 9 (อดีตศักดิ์ นุชมี, 2560)

ต่อมาในปี พ.ศ. 2512 มีการแปลความหมายอัลกุรอานครบ 30 ญุซอ์ โดยดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ โดยใช้ชื่อว่า “กุรอานมะญีต ความหมายของอัลกุรอาน” ผลงานแปลนี้ได้รับการตีพิมพ์สองครั้ง ครั้งแรกในปี พ.ศ. 2512-2513 โดยตีพิมพ์ญุซอ์ที่ 1-20 ในปี พ.ศ. 2512 และญุซอ์ที่ 21-30 ในปี พ.ศ. 2513 และตีพิมพ์ครั้งที่สองในปี พ.ศ. 2544 โดยแบ่งเป็นสามเล่ม เล่มที่หนึ่ง สุเราะฮ์ที่ 1-18 เล่มที่สองสุเราะฮ์ที่ 19-45 และเล่มที่สามสุเราะฮ์ที่ 46-114 (ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์, 2512) นอกจากผลงานแปลของดิเรก กุลสิริสวัสดิ์แล้วซึ่งเป็นการแปลครบทั้ง 30 ญุซอ์แล้ว ในปี พ.ศ. 2512 นี้ยังมีผลงานแปลและอธิบายความหมายอัลกุรอานของผู้อื่นที่แปลเฉพาะบางส่วน ของอัลกุรอานอีกด้วย ได้แก่ “ตัพซีร์อัลฟุรกอน” ซึ่งเป็นผลงานแปลและอธิบายของดาร์ บินอะหมัด และสุพล บุญมาเลิศ โดยแปลความหมายสุเราะฮ์อัลฟาติหะฮฺ และสุเราะฮ์ อัลบะเกาะเราะฮฺ อายะฮ์ที่ 1-141 (ดาร์ บินอะหมัด และสุพล บุญมาเลิศ, 2512) และ “ใจความแห่ง พระคัมภีร์อัลกุรอาน” ซึ่งเป็นผลงานแปลของบร๊กัต สยามวาลา ผลงานแปลนี้มีสองเล่ม เล่มแรกญุซอ์ที่ 1-5 และเล่มที่สองญุซอ์ที่ 6-10 (บร๊กัต สยามวาลา, มปป.)

ช่วงเวลาต่อมาสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับเริ่มมีบทบาทในการแปลและอธิบายความหมายอัลกุรอาน โดยในปี พ.ศ. 2522 ได้จัดพิมพ์ “คำอธิบายความหมายอัลกุรอาน ญุซอ์อัมมะ” เป็นการแปลความหมายและอธิบายเฉพาะญุซอ์อัมมะ ผลงานแปลนี้มีเนื้อหา 316 หน้า (สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ, 2522) ต่อมาในปี พ.ศ. 2524 สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับได้แปลและอธิบายความหมายอัลกุรอานญุซอ์ที่ 1 ใช้ชื่อผลงานแปลว่า “คำอธิบายความหมายอัลกุรอาน (ญุซอ์ที่ 1)” โดยเริ่มจากสุเราะฮ์อัลฟาติหะฮฺ และสุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮฺ อายะฮ์ที่ 1 ถึงอายะฮ์ที่ 141 (สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ, 2524)

นอกจากการแปลความหมายและอธิบายบางส่วนของอัลกุรอานแล้ว ในปี พ.ศ. 2524 ก็มีผลงานแปลความหมายอัลกุรอานครบทั้ง 30 ญุซอ์ด้วยชื่อว่า “อัลกุรอานฉบับแปลภาษาไทย” ซึ่งเป็นผลงานแปลของวินัย สมะฮฺฮุน จึงถือว่าเป็นบุคคลที่สามที่แปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยครบ 30 ญุซอ์ โดยเป็นการแปลแบบสรุปสั้น ๆ จบในสองเล่ม เล่มแรกเป็นการแปลความหมายอัลกุรอานญุซอ์ที่ 1-15 และเล่มที่สองญุซอ์ที่ 16-30 ผลงานแปลนี้ใช้มาตรฐานจากคำแปลภาษามลายูชื่อ “ปิมปินันังฮ์เราะฮฺมาน” และใช้ตำราอธิบายอัลกุรอานประกอบอีกหลายเล่ม (วินัย สมะฮฺฮุน, 2524)

ปี พ.ศ. 2526 สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับพิมพ์เผยแพร่ผลงานแปลความหมายอัลกุรอานอรรถที่ 2 ในชื่อผลงานแปลว่า “คำอธิบายความหมายอัลกุรอาน (อรรถที่ 2)” โดยเริ่มจากสุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ อายุษษที่ 142 ถึงอายุษษที่ 252 (สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ, 2526) ในปีเดียวกันนี้ก็มีผลงานแปลความหมายอัลกุรอานอีกเล่มชื่อ “ความหมายอัลกุรอานอรรถอัมมะ” โดยสามารถ วงศ์เสงี่ยม (สามารถ วงศ์เสงี่ยม และคณะ, 2526) ปีถัดมาอิสมาอีล อะหมัด ได้เผยแพร่ผลงานแปลความหมายอัลกุรอานออกมา 2 เล่มชื่อว่า “ทางนำแห่งอัลลอฮ์” โดยเล่มแรกแปลจากสุเราะฮ์อันนาสถึงสุเราะฮ์อัลอัศรและสุเราะฮ์อัลฟาติหะฮ์ และเล่มที่สองเริ่มจากสุเราะฮ์อัตตะกาฮ์รถึงสุเราะฮ์อัซซัมส (อิสมาอีล อะหมัด, 2527)

ช่วงปี พ.ศ. 2528 - พ.ศ. 2535 สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับได้ทยอยแปลและเผยแพร่ความหมายอัลกุรอานจนครบ 30 อรรถ ใช้ชื่อผลงานแปลว่า “ความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย” จำนวน 3 เล่ม โดยตีพิมพ์เผยแพร่เล่มแรก อรรถที่ 1-10 ในปี พ.ศ. 2528 ตีพิมพ์เผยแพร่เล่มที่สอง อรรถที่ 11-20 ปี พ.ศ. 2532 และเล่มที่สาม อรรถที่ 21-30 ในปี พ.ศ. 2535 (สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ, 2535)

ช่วงเวลานี้ ทวี นภากรได้แปลความหมายอัลกุรอานและตีพิมพ์ผลงานแปลชื่อ “กุรอาน ความหมายอรรถ อัมมา” เผยแพร่ในปี พ.ศ. 2532 และ “อัล-กุรอาน พร้อมความหมายภาษาไทย” สุเราะฮ์อัลฟาติหะฮ์และสุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ เผยแพร่ในปี พ.ศ. 2537 (ทวี นภากร, 2537)

ในปี พ.ศ. 2537 ยังมีการแปลและอธิบายความหมายอัลกุรอานเฉพาะอรรถอัมมะจากผู้แปลคนอื่น ๆ อีก ได้แก่ หุมนอน บิน ฮัมชะฮ์ ตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานแปลชื่อ “อัลกุรอานอรรถอัมมะ” (หุมนอน บิน ฮัมชะฮ์, 2537) ผลงานแปลในนามมูลนิธิอิสลามเพื่อการพัฒนาชื่อ “อัล-กุรอานุลอัล-หะกีม” (มูลนิธิอิสลามเพื่อการพัฒนา, 2537) และผลงานแปลชื่อ “อัล-กุรอานอรรถอัมมะ” ซึ่งไม่ปรากฏชื่อผู้แปล กล่าวแต่เพียงว่าแปลโดยคณะผู้จัดทำ และชัยนูลอาบิติน ชุมนุมพันธ์ เป็นบรรณาธิการ (ชัยนูลอาบิติน ชุมนุมพันธ์, 2552)

3.1.3 ยุคโลกาภิวัตน์

การกำหนดยุคนี้เริ่มต้นเมื่อมีองค์กรต่างชาติเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจทานและตีพิมพ์ความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย ยุคนี้อยู่ในช่วงปี พ.ศ. 2542 ถึงปัจจุบัน ยุคโลกาภิวัตน์นี้มีระยะเวลาประมาณ 19 ปี

ที่เรียกยุคนี้ว่ายุคโลกาภิวัตน์เพราะเป็นยุคที่ระบบสารสนเทศได้รับการพัฒนาจนทำให้ดินแดนต่าง ๆ ทั่วโลกเชื่อมต่อกันเป็นเสมือนดินแดนเดียวกันไร้พรมแดนมาแบ่งกัน อิทธิพลของโลกาภิวัตน์ส่งผลต่อวิถีชีวิตของมนุษย์อย่างมาก รวมทั้งยังส่งผลต่อการแปลความหมายอัลกุรอานด้วย โดยก่อนหน้านี้อีกกิจกรรมการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาใดภาษาหนึ่งจะจำกัดอยู่ในกลุ่มชนที่มีภาษาและชาติพันธุ์เดียวกัน แต่ความเป็นโลกาภิวัตน์ได้ทำลายวัตรปฏิบัตินี้ลง โดยในปี พ.ศ. 2542 ศูนย์กษัตริย์พะฮัดเพื่อการพิมพ์อัลกุรอาน นครมะดีนะฮ์ ราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย ซึ่งเป็นองค์กรที่ส่งเสริมด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาต่าง ๆ ทุกภาษาในโลก ได้นำผลงานแปลชื่อ “ความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย” โดยสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับมาตรวจทานอีกครั้งหนึ่งจาก ศูนย์กษัตริย์พะฮัดฯ ซึ่งตรวจทานโดย ดร.อับดุลลอฮ์ หนุ่มสุข และคุณสุธี คล้ายชาติ จากนั้นจึงนำมาตีพิมพ์และเผยแพร่แจกจ่ายในชื่อ “พระมหาคัมภีร์อัลกุรอาน พร้อมคำแปลเป็นภาษาไทย” (สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ, 2542)

ในปีเดียวกันนี้ ซัยนุลอาบิติน ฟินดี ได้แปลความหมายอัลกุรอานและตีพิมพ์ผลงานแปลชื่อ “อัลกุรอานฉบับแปลไทย เล่มที่ 1” โดยแปลความหมายอัลกุรอานญุซอ์ที่ 1-5 ปีถัดมา พ.ศ. 2543 ก็ตีพิมพ์เล่มที่ 2 ชื่อผลงานแปลว่า “อัลกุรอานฉบับแปลไทย เล่มที่ 2” โดยแปลความหมายอัลกุรอานญุซอ์ที่ 6-10 และตีพิมพ์ผลงานแปลความหมายอัลกุรอานแบบครบทั้ง 30 ญุซอ์ในชื่อ “อัลกุรอานแปลไทย พร้อมตัวบท ฉบับสมบูรณ์” ในปี พ.ศ. 2558 (ซัยนุลอาบิติน ฟินดี, 2558)

ปี พ.ศ. 2544 สุพล บุญมาเลิศ ได้เผยแพร่ผลงานแปลความหมายอัลกุรอานชื่อ “อัลกุรอานพร้อมความหมายภาษาไทย” ซึ่งเป็นผลงานแปลความหมายอัลกุรอานครบทั้ง 30 ญุซอ์ โดยผู้แปลมีจุดประสงค์เพื่อต้องการรวบรวมความหมายอัลกุรอานทั้ง 30 ญุซอ์ไว้ในเล่มเดียวกัน (สุพล บุญมาเลิศ, 2547)

3.2 ลักษณะโดยรวมของการแปลในแต่ละยุค

ผลงานการแปลความหมายอัลกุรอานที่ปรากฏขึ้นตลอดหน้าประวัติศาสตร์ทั้ง 3 ยุคนั้น มีความหลากหลายทั้งในด้านรูปแบบของการแปลและประเภทของการแปลซึ่งส่งผลต่อลักษณะโดยรวมของการแปลในแต่ละยุค ในหัวข้อนี้ผู้วิจัยจึงนำเสนอรายละเอียดของแต่ละยุคในด้านรูปแบบของการแปล ได้แก่ การแปลบางส่วนของอัลกุรอานและการแปลแบบครบทั้ง 30 ญุซอ์ , ประเภทของการแปล ได้แก่ การแปลความหมาย การแปลและการอธิบาย และลักษณะโดยรวมของการแปลในแต่ละยุค โดยแต่ละหัวข้อมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.2.1 ยุคปฐมบท

3.2.1.1 รูปแบบของการแปล

รูปแบบการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยในยุคปฐมบทนั้นเป็นการแปลเพียงบางส่วนของอัลกุรอาน โดยส่วนมากแล้วผู้แปลจะเลือกแปลช่วงต้นของอัลกุรอาน ได้แก่ สุเราะฮ์ อัลฟาติหะฮ์และสุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ เป็นลักษณะเช่นนี้ถึง 3 ผลงานแปล ได้แก่ ผลงานแปลชื่อ “ความอัลกุรอานเป็นภาษาไทย ตัฟซีร์ฮักกุลยะกิน จากตัฟซีร์ตันวีรุลบะยาน เรื่องโควิเศซ” ของ ยี เอ็ม มุนซี และทองหยิบ ยวงมณี, ผลงานแปลชื่อ “ความหมายอัลกุรอาน” ของ ชัมซุดดีน อุมาร และคณะ และผลงานแปลชื่อ “พระมหาคัมภีร์อัลกุรอาน ตัฟซีร์คือยริชชาร์ฟ” ของนิพนธ์ จุฑามาศ มี “บายนุลกุรอาน” ของดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ ที่แปลถึงสุเราะฮ์ออลิมรอนและสุเราะฮ์อันนีส้า และ มี ผลงานแปลของสมาน โยธาสุมุทร์เท่านั้นที่แปลอัลฟาติหะฮ์และช่วงท้ายของอัลกุรอาน ได้แก่ สุเราะฮ์ฮัจญ์โดยเรียงลำดับถึงสุเราะฮ์อันนัส

3.2.1.2 ประเภทของการแปล

เมื่อพิจารณาในด้านประเภทของการแปลพบว่า ภาพรวมของการแปลในยุคนี้จะเป็น การแปลและการอธิบาย โดยปรากฏการแปลประเภทนี้ในผลงานแปลชื่อ “ความอัลกุรอานแปล เป็นภาษาไทย ตัฟซีร์ฮักกุลยะกิน จากตัฟซีร์ตันวีรุลบะยาน เรื่องโควิเศซ” ของ ยี เอ็ม มุนซี และ ทองหยิบ ยวงมณี, ผลงานแปลชื่อ “ความหมายอัลกุรอาน” ของ ชัมซุดดีน อุมาร และคณะ, ผลงาน แปลชื่อ “บายนุลกุรอาน” ของดิเรก กุลสิริสวัสดิ์, ผลงานแปลชื่อ “คำแปลและคำอธิบายอัลกุรอาน (ฟาติหะฮ์ ฮัจญ์-อันนัส)” ของสมาน โยธาสุมุทร์ มีเพียงผลงานแปลชื่อ “พระมหาคัมภีร์อัลกุรอาน ตัฟซีร์คือยริชชาร์ฟ” ของนิพนธ์ จุฑามาศ เท่านั้นที่เป็นการแปลความหมาย

3.2.1.3 ลักษณะโดยรวมของการแปล

ลักษณะโดยรวมของการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยในยุคนี้นับว่าอยู่ใน ระยะเริ่มต้นและมีจำนวนไม่มากนัก ไม่ปรากฏรูปแบบการแปลแบบครบทั้ง 30 สุเราะฮ์ มีเฉพาะการ แปลบางส่วนของอัลกุรอาน และเป็นการแปลในลักษณะการแปลและอธิบาย แม้การแปล ความหมายอัลกุรอานจะยังไม่เป็นที่แพร่หลาย แต่ก็ถือเป็นการเริ่มต้นที่ดีจากยุคก่อนหน้าที่ไม่มีการ ตีพิมพ์ความหมายอัลกุรอานอย่างเป็นเอกเทศ การแปลความหมายอัลกุรอานที่มีก็จะอยู่ในรูปแบบ ของการแปลเชิงบรรยาย มีบันทึกไว้บ้างก็ในวารสารหรือหนังสืออนุสรณ์เท่านั้น (อดิศักดิ์ นุซมี, 2560) การแปลในยุคปฐมบทนี้ยังเป็นการปูพื้นฐานแก่ยุคต่อไปซึ่งเป็นยุคที่การแปลความหมายอัลกุรอานเป็น ภาษาไทยมีความคึกคักเป็นอย่างมากด้วย

3.2.2 ยุคอักษรศาสนูปถัมภก

3.2.2.1 รูปแบบของการแปล

รูปแบบการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยในยุคอักษรศาสนูปถัมภกมีทั้งการแปลเฉพาะบางส่วนของอัลกุรอานและการแปลแบบครบทั้ง 30 ญุซอ์ ในยุคนี้ปรากฏการแปลความหมายอัลกุรอานแบบครบทั้ง 30 ญุซอ์ขึ้นเป็นครั้งแรก ซึ่งเป็นผลงานแปลของต่วน สุวรรณศาสน์ โดยเริ่มทยอยตีพิมพ์ตั้งแต่ พ.ศ. 2511 ซึ่งพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระมหากษัตริย์รัชกาลที่ 9 แห่งราชวงศ์จักรีได้ทรงพระราชทานทรัพย์ส่วนพระองค์สนับสนุนการจัดพิมพ์ในครั้งนี้ ผลงานแปลของต่วน สุวรรณศาสน์ยังได้รับการตีพิมพ์อีกหลายครั้งตามวาระที่แตกต่างกัน นอกจากผลงานแปลของต่วน สุวรรณศาสน์แล้ว ในยุคนี้ยังปรากฏผลงานแปลที่เป็นรูปแบบการแปลความหมายอัลกุรอานครบทั้ง 30 ญุซอ์อีก ได้แก่ ผลงานแปลชื่อ “กุรอานมะญีต ความหมายของอัลกุรอาน” ของดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ และผลงานแปลชื่อ “อัลกุรอานฉบับแปลภาษาไทย” ของวินัย สมะฮูน

การแปลความหมายอัลกุรอานในรูปแบบการแปลเฉพาะบางส่วนก็ยังมีปรากฏอยู่ในยุคนี้เป็นจำนวนมาก โดยปรากฏการแปลความหมายอัลกุรอานรูปแบบนี้ในผลงานแปลชื่อ “ตีฟซีร์ อัลฟุรกอน” ของดาร์ บินอะหมัด และสุพล บุญมาเลิศ, ผลงานแปลชื่อ “ใจความแห่งพระคัมภีร์ อัลกุรอาน” ของบรภัต (บุญเฟื่อง) สยามวาลา, ผลงานแปลชื่อ “คำอธิบายความหมายอัลกุรอาน” ของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ โดยของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับนี้ได้ทยอยแปลและตีพิมพ์ตั้งแต่ช่วงปี พ.ศ. 2522 - พ.ศ. 2535 จนครบ 30 ญุซอ์ นอกจากนี้ยังมีผลงานแปลชื่อ “ความหมายอัลกุรอาน” ของสามารถ วงศ์เสงี่ยม, ผลงานแปลชื่อ “อัลกุรอาน กับความหมาย” ของทวี นภากร, ผลงานแปลชื่อ “อัลกุรอานุลอัล-หะกีม” ของมูลนิธิอิสลามเพื่อการพัฒนา และผลงานแปลชื่อ “อัล-กุรอาน ญุซอัมมะ” ซึ่งไม่ปรากฏชื่อผู้แปล กล่าวแต่เพียงว่าแปลโดยคณะผู้จัดทำ และชัยนูล อาบิติน ชุมนุมนพันธ์ เป็นบรรณาธิการ

3.2.2.2 ประเภทของการแปล

เมื่อพิจารณาในด้านประเภทของการแปลพบว่าทั้งการแปลความหมายและการแปลและอรรถาธิบายเป็นสิ่งที่แพร่หลายอยู่ในยุคนี้ โดยพบการแปลประเภทแปลความหมายในผลงานแปลชื่อ “กุรอานมะญีต ความหมายของอัลกุรอาน”, ผลงานแปลชื่อ “ใจความแห่งพระคัมภีร์ อัลกุรอาน” ของบรภัต (บุญเฟื่อง) สยามวาลา, ผลงานแปลชื่อ “อัลกุรอานฉบับแปลภาษาไทย” ของวินัย สมะฮูน, ผลงานแปลชื่อ “อัลกุรอานกับความหมาย” และ “อัลกุรอานพร้อมความหมายภาษาไทย” ของทวี นภากร, ผลงานแปลชื่อ “อัลกุรอานุลอัล-หะกีม” ของมูลนิธิอิสลามเพื่อการพัฒนา

พัฒนา และผลงานแปลชื่อ “อัล-กุรอาน ญุซอัมมะ” โดยคณะผู้จัดทำ ซึ่งชัยนุลอาบิตีน ชุมนุมพันธ์ เป็นบรรณาธิการ

นอกจากการแปลความหมายที่เริ่มมีอย่างแพร่หลายในยุคนี้แล้ว การแปลแบบ อรรถาธิบายที่เริ่มมีในผลงานแปลตั้งแต่ยุคปฐมบท ก็ยังคงมีอยู่ในยุคอัครศาสนูปถัมภกด้วย เช่นเดียวกัน โดยปรากฏการแปลแบบอรรถาธิบายในผลงานแปลชื่อ “พระมหาคัมภีร์อัลกุรอานฉบับ แปลความหมายและขยายความ” ของต่วน สุวรรณศาสน์, ผลงานแปลชื่อ “ตัฟซีร์อัล-ฟุรกอน” ของ ดารี บินอะหมัด และสุพล บุญมาเลิศ, ผลงานแปลชื่อ “คำอธิบายความหมายอัลกุรอาน” ของสมาคม นักเรียนเก่าอาหรับ, ผลงานแปลชื่อ “ความหมายอัลกุรอาน” ของสามารถ วงศ์เสงี่ยม และผลงาน แปลชื่อ “ความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย” ของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ

3.2.2.3 ลักษณะโดยรวมของการแปล

ลักษณะโดยรวมของการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยในยุคนี้ นับว่ามีความเฟื่องฟูมาก โดยปรากฏการแปลทั้งสองรูปแบบและสองประเภท มีทั้งการแปลบางส่วนของ อัลกุรอานและการแปลแบบครบทั้ง 30 ญุซอ์ และมีทั้งการแปลความหมายและการแปลและ อรรถาธิบาย โดยในยุคนี้เริ่มปรากฏรูปแบบการแปลความหมายอัลกุรอานแบบครบทั้ง 30 ญุซอ์เป็น ครั้งแรก และการแปลความหมายที่เริ่มต้นในช่วงปลายของยุคปฐมบทก็มาแพร่หลายในยุคนี้ รวมถึง การแปลและอรรถาธิบายที่เริ่มต้นและแพร่หลายในยุคปฐมบทก็ยังคงแพร่หลายและได้รับความนิยม อยู่ในยุคอัครศาสนูปถัมภกนี้ด้วยเช่นกัน

นอกจากการแปลความหมายอัลกุรอานทั้งสองรูปแบบและทั้งสองประเภทจะเป็น กิจกรรมที่คึกคักอยู่ในยุคนี้แล้ว การอรรถาธิบายอัลกุรอาน (การตัฟซีร์) ก็ไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน มีผลงานอรรถาธิบายความหมายอัลกุรอานเกิดขึ้นในยุคนี้หลายเล่ม เช่น “ทางนำแห่งอัลลอฮ์” โดย อิสมาอิล อะหมัด “คำอธิบายอัลกุรอาน” โดย บินอับดุลเลาะห์ และ “คำอธิบายอัลกุรอาน ซูเราะฮ์ยูนุส” โดย อาลี อีซา

ผลงานด้านการแปลและการอรรถาธิบายความหมายอัลกุรอานในรูปแบบอื่น ๆ ที่ไม่เคยมีมาก่อนก็ปรากฏขึ้นในยุคนี้เช่นเดียวกัน มีการแปลตำราตัฟซีร์ของนักวิชาการร่วมสมัย ได้แก่ ผลงานแปลของอุมร์ อับดุล อะซีซ รัตนวิทย์ โดยแปลมาจากตัฟฮีมุลกุรอานซึ่งเป็นผลงานของ อิบดุลอะลา อัลมาดูดี โดยให้ชื่อผลงานแปลเป็นภาษาไทยว่า “ความหมายแห่งอัล-กุรอาน ซูเราะฮ์ อัน-นุร (24)” (อุมร์ อับดุลอะซีซ รัตนวิทย์, 2529) และอีกเล่มหนึ่งคือผลงานแปลของอับดุลเลาะห์ อับรู โดยแปลมาจากผลงานการอรรถาธิบายอัลกุรอานของอิสมาอิลลุตฟี จะปะเกีย ซึ่งเป็นต้นฉบับ ภาษามลายู โดยให้ชื่อผลงานแปลเป็นภาษาไทยว่า “ตัฟซีร์อัชชิกริลหะกิม” (อับดุลเลาะห์ อับรู, 2534)

ในยุคนี้ยังมีการแปลความหมายอัลกุรอานแบบแยกคำศัพท์ด้วย โดยตอยยิบ โช๊ะมะณี ได้แปลความหมายอัลกุรอานสุเราะฮ์อัลฟาติหะฮ์และสุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ อายะฮ์ที่ 1 - 141 ให้ความหมายแบบอายะฮ์ต่ออายะฮ์ในส่วนหน้าของผลงานแปล จากนั้นจึงแยกคำศัพท์และให้ความหมายแบบคำต่อคำในส่วนท้ายของผลงานแปล (ตอยยิบ โช๊ะมะณี, 2539) การแปลความหมายอัลกุรอานในยุคอัครศาสนูปถัมภกนี้มีความคึกคักและหลากหลาย ก่อนที่ความเป็นโลกาภิวัตน์จะเปลี่ยนโฉมหน้าการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยไปสู่อีกรูปแบบหนึ่งในยุคถัดมา

3.2.3 ยุคโลกาภิวัตน์

3.2.3.1 รูปแบบของการแปล

ในยุคนี้ปรากฏรูปแบบการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยทั้งสองรูปแบบ โดยมีผลงานการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยแบบเฉพาะบางส่วน ได้แก่ ผลงานแปลชื่อ “อัลกุรอานฉบับแปลไทย เล่มที่ 1” ญุซอ์ที่ 1-5 และ “อัลกุรอานฉบับแปลไทย เล่มที่ 2” ญุซอ์ที่ 6-10 ของชัยนุลอาบิติน ฟินดี และผลงานการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยแบบครบ 30 ญุซอ์ ได้แก่ ผลงานแปลชื่อ “พระมหาคัมภีร์อัลกุรอานพร้อมคำแปลเป็นภาษาไทย” ของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ, ผลงานแปลชื่อ “อัลกุรอานพร้อมความหมายภาษาไทย” ของสุพล บุญมาเลิศ, ผลงานแปลชื่อ “อัลกุรอานแปลไทยพร้อมตัวบท” ของชัยนุลอาบิติน ฟินดี ซึ่งรวบรวมผลงานแปลแบบเฉพาะบางส่วนที่แปลและตีพิมพ์ก่อนหน้านี้และแปลเพิ่มเติมจนครบ 30 ญุซอ์

3.2.3.2 ประเภทของการแปล

เมื่อพิจารณาในด้านประเภทของการแปลพบว่า ในยุคนี้มีการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยทั้งสองประเภท โดยปรากฏการแปลและการอธิบายในผลงานแปลชื่อ “พระมหาคัมภีร์อัลกุรอานพร้อมคำแปลเป็นภาษาไทย” ของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ และผลงานแปลชื่อ “อัลกุรอานแปลไทยพร้อมตัวบท” ของชัยนุลอาบิติน ฟินดี และปรากฏการแปลความหมายในผลงานแปลชื่อ “อัลกุรอานพร้อมความหมายภาษาไทย” ของสุพล บุญมาเลิศ

3.2.3.3 ลักษณะโดยรวมของการแปล

ลักษณะโดยรวมของการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยในยุคนี้ไม่กว้างขวางนัก กล่าวคือ แม้จะปรากฏการแปลทั้งสองรูปแบบและสองประเภท แต่เมื่อเทียบในด้านปริมาณและความหลากหลายแล้วถือว่าไม่คึกคักเท่ายุคที่ผ่านมา แต่ทว่าความเป็นโลกาภิวัตน์ก็ได้มอบลักษณะเฉพาะตัวแก่การศึกษาความหมายอัลกุรอานในยุคนี้ด้วยเช่นกัน โดยเน้นที่การศึกษาความหมายอัลกุรอานในเชิงลึกและการตรวจสอบความถูกต้องของการแปลความหมายอัลกุรอาน

ในด้านการศึกษาคำความหมายอัลกุรอานเชิงลึก พบว่าเมื่อการแปลความหมายอัลกุรอานซึ่งเป็นการให้ความหมายโดยรวมเริ่มนิ่งแล้ว นักวิชาการในยุคนี้จึงมุ่งเน้นการศึกษาคำความหมายอัลกุรอานที่ลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น โดยสิ่งหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นอย่างชัดเจนคือการแปลตำราอรรถาธิบายอัลกุรอานของนักอรรถาธิบายอัลกุรอานทั้งอดีตและปัจจุบันเป็นกิจกรรมที่มีชีวิตชีวาอยู่ในยุคนี้ โดยในปี พ.ศ. 2542 มุฮัมมัด เหมอนุกูล ได้แปลตำราตีพิมพ์สิริของอัสเซกาเนียนีและตีพิมพ์ในผลงานแปลชื่อ “อธิบายความหมายอัลกุรอานโดยย่อ” (สุลัยมาน อัลอัซกอรี แปลโดยมุฮัมมัด เหมอนุกูล, 2542) ในปีเดียวกันนี้บรรจง บินกาชัน ได้เผยแพร่ผลงานแปลชื่อ “ตีพิมพ์มูลกุรอานความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน” ซึ่งแปลจากตำราตีพิมพ์มูลกุรอานของอะบุลอะอะลา อัลเมาดูดี และทยอยพิมพ์จนครบทั้ง 30 ญุซอ์ในปี พ.ศ. 2545 (อัลเมาดูดี ชัยยิด อะบุลอะอะลา แปลโดยบรรจง บินกาชัน, 2542) ต่อมาในปี พ.ศ. 2550 สุนทร มาลาตี (ซึ่งเป็นนามปากกาของนายदनร่อหีม สุนทรมาลาตี) ได้เผยแพร่ผลงานแปลชื่อ “ได้ร่่มเงาอัล-กุรอาน” โดยแปลมาจากฟีซาลิลิลกุรอาน ซึ่งเป็นตำราอรรถาธิบายอัลกุรอานโดยสัยยิด กุฎบ ผลงานแปลเป็นภาษาไทยนี้มีตั้งแต่ญุซอ์ที่ 1 ถึง ญุซอ์ที่ 3 (สัยยิด กุฎบแปลโดยสุนทร มาลาตี, 2550) และล่าสุดนี้ ซากิรีน หรือสุพล บุญมาเลิศ ได้เผยแพร่ผลงานแปลชื่อ “ตีพิมพ์ อิบนิ กะซีร์” โดยแปลมาจากต้นฉบับภาษาอาหรับชื่อ “อัลมิศบาหุ อัลมุนีร ฟี ตะหซิบ ตัฟสีร์ อิบนิ กะซีร์” ซึ่งเป็นตำราอรรถาธิบายอัลกุรอานฉบับที่ เชคเศาะฟีย์ อ์เราะหฺมาน อัลมุบาร็อกฟูรีย เป็นผู้เรียบเรียง ผลงานแปลเป็นภาษาไทยนี้เผยแพร่ในปี พ.ศ. 2558 จำนวนสองเล่ม โดยเล่มแรกเป็นญุซอ์ที่ 1-2 , เล่มที่สองเป็นญุซอ์ที่ 3-5 และเล่มที่สามตีพิมพ์เผยแพร่ในปี พ.ศ. 2560 ซึ่งเป็นญุซอ์ที่ 6-8 (อิมาม อิสมาอีล อิบนิ อุมีร์ อิบนิกะซีร์, 2560)

ในด้านการตรวจสอบความถูกต้อง พบว่าศูนย์กษัตริย์พะฮัดเพื่อการพิมพ์อัลกุรอาน ซึ่งมีหน้าที่อำนวยความสะดวกในการเผยแพร่และแจกจ่ายอัลกุรอานแก่มวลชนมุสลิมที่อยู่ในส่วนต่าง ๆ ของโลก ตลอดจนการอรรถาธิบายและการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาต่าง ๆ ได้ตรวจทานความหมายอัลกุรอานภาษาไทยฉบับแปลโดยสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ จากนั้นจึงตีพิมพ์และแจกจ่ายในฉบับแปลชื่อ “พระมหาคัมภีร์อัลกุรอาน พร้อมคำแปลเป็นภาษาไทย” การได้รับการตรวจทานจากองค์กรที่ทำหน้าที่ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานโดยตรงเป็นการเพิ่มมาตรฐานและความถูกต้องน่าเชื่อถือให้กับผลงานแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย ว่ามีคำแปลที่ใกล้เคียงกับภาษาต้นทางและมีเจตนารมณ์ที่ถูกต้องตรงกับต้นฉบับอัลกุรอาน บทบาทของโลกาภิวัตน์จึงเป็นการเพิ่มมาตรฐานงานแปลและเผยแพร่ศาสน์จากผู้เป็นเจ้าของมวลมนุษยชาติโดยถ้วนทั่วกัน

3.3 สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ

เมื่อศึกษาถึงประวัติการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยแล้ว พบว่ามีผลงานแปลของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับที่ได้รับการตรวจทานจากศูนย์กษัตริย์พะฮัดเพื่อการพิมพ์อัลกุรอาน ซึ่งเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่ตรวจสอบการแปลอัลกุรอานเป็นภาษาต่าง ๆ โดยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง ดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยจึงเลือกความหมายอัลกุรอานฉบับแปลเป็นภาษาไทยโดยสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับเป็นตัวอย่งในการศึกษาวิเคราะห์ลีลาวาทศิลป์ในการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย สุเราะฮ์ฮุรเราะฮ์มาน และศึกษาข้อมูลด้านความเป็นมา ผลงานทางวิชาการ รูปแบบและวิธีการแปลความหมายอัลกุรอานของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ โดยพบว่าอดิศักดิ์ นุซมี (2560: 173-176) ได้ให้รายละเอียดไว้ ดังนี้

3.3.1 ประวัติความเป็นมาของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ

สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับเริ่มก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2513 เป็นการรวมตัวของผู้สำเร็จการศึกษาและผู้ที่เคยศึกษาในประเทศสาธารณรัฐอาหรับอียิปต์ โดยแนวคิดแรกเริ่มของกลุ่มผู้ก่อตั้งนี้คือเพื่อให้มีสถานที่สำหรับพบปะเพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน และเพื่อการแลกเปลี่ยนทรรศนะความรู้ และความคิดเห็นระหว่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิชาความรู้ด้านภาษาอาหรับ และวิชาการด้านศาสนาอิสลาม กลุ่มผู้ก่อตั้งเหล่านี้จึงปรึกษาหารือและเห็นพ้องกันในการจัดตั้งชมรมนักเรียนเก่าอียิปต์ขึ้นในปี พ.ศ. 2516 โดยมอบหมายให้สนั่น เพชรทองคำ ทำหน้าที่เป็นประธานชมรม และนัดหมายให้มีการพบปะกันเป็นประจำทุกเดือน เดือนละหนึ่งครั้งตามบ้านของสมาชิกในชมรมโดยสลับหมุนเวียนกันไป ซึ่งในขณะนั้นชมรมนักเรียนเก่าอียิปต์มีสมาชิกจำนวน 12 คน

ชมรมนักเรียนเก่าอียิปต์มีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เจริญก้าวหน้าขึ้นมาเป็นลำดับ อีกทั้งมีนักศึกษาไทยที่เคยเล่าเรียนในกลุ่มประเทศตะวันออกกลางสำเร็จการศึกษากลับมาประเทศไทยมากขึ้น สมาชิกของชมรมนักเรียนเก่าอียิปต์จึงหารือกัน และมีแนวคิดเห็นพ้องต้องกันว่าควรขยายการดำเนินงานให้กว้างขึ้น โดยเปลี่ยนชื่อจากชมรมนักเรียนเก่าอียิปต์เป็น “ชมรมนักเรียนเก่าอาหรับ” และในปี พ.ศ. 2519 ได้ประกาศเชิญชวนผู้สำเร็จการศึกษาและผู้ที่เคยศึกษาจากกลุ่มประเทศตะวันออกกลางมาประชุมร่วมกันในการประชุมใหญ่เพื่อคัดเลือกคณะกรรมการชมรมนักเรียนเก่าอาหรับ โดยร่วมกันคัดเลือกและมีมติให้สนั่น เพชรทองคำ ดำรงตำแหน่งประธานชมรมนักเรียนเก่าอาหรับ และมีคณะกรรมการร่วมอีก 10 คน ซึ่งทางชมรมนักเรียนเก่าอาหรับมีนโยบายในการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงการบริหารจากชมรมนักเรียนเก่าอาหรับเป็น “สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ” ในปีเดียวกันนั่นเอง ซึ่งได้มอบหมายให้สนั่น เพชรทองคำ สามารถ วงศ์เสงี่ยม และภานุพันธ์ ขำโสภ

ทำหน้าที่ดำเนินการขอจัดตั้งเป็นสมาคมจนกระทั่งได้รับการอนุมัติให้จัดตั้งในเวลาต่อมา ทางสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับจึงเปิดที่ทำการของสมาคมฯ ในวันอาทิตย์ที่ 15 มกราคม พ.ศ. 2512 ณ บ้านเลขที่ 33/7 ถนนจรัญสนิทวงศ์ ซอย94 แขวงบางอ้อ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร และมีการคัดเลือกคณะกรรมการสมาคมฯ ในวันเปิดที่ทำการสมาคมฯ นั้นเอง โดยมีท่าน สุวรรณศาสน์ ผู้ดำรงตำแหน่งจุฬาราชมนตรีในขณะนั้นให้เกียรติเป็นประธานในพิธี (สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ, 2541: 33-34) ที่ทำการสมาคมฯ ยังคงอยู่ที่นั่นเรื่อยมาจนกระทั่งในปี พ.ศ. 2548 ทางสมาคมได้รับความอนุเคราะห์จากเครือวัลย์ สัญชัยวรรณันท์ มอบอาคารให้เพื่อใช้เป็นสำนักงานของสมาคมฯ สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับจึงได้ย้ายสำนักงานที่ทำการไปที่โรงเรียนอัสซิกรอ ถนนบางกรวย-ไทรน้อย อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับยังคงดำเนินการเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ผลิตผลงานทางวิชาการและกิจกรรมที่สร้างสรรค์ทางปัญญาแก่สังคมมุสลิมไทย โดยสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับมีวัตถุประสงค์ในการก่อตั้งและดำเนินกิจกรรม (สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ, 2530: 16) ดังนี้

1. ส่งเสริมความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และปลุกจิตสำนึกของคนไทยในชาติให้ตระหนักถึงความสำคัญและภาระหน้าที่ของประชาชนชาวไทย
2. ทำหน้าที่เผยแพร่ศาสนาอิสลาม ส่งเสริมการประกอบศาสนกิจและศาสนศึกษา วัฒนธรรม และศีลธรรมอันดีงาม
3. เพื่อเป็นสถาบันที่ศึกษาค้นคว้าทางวิชาการ ส่งเสริมการศึกษา และการพัฒนาบุคลากรเพื่อให้เป็นพลเมืองดี โดยมุ่งเน้นการพัฒนาด้านจิตใจเหนือวัตถุ และพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม การกีฬา และปัญญา
4. ส่งเสริมความสามัคคีธรรม
5. เพื่อเป็นศูนย์กลางในการติดต่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข่าวสารต่าง ๆ ภายในหมู่สมาชิกด้วยกัน หรือระหว่างกับสมาคม และกับสถาบันอื่น ๆ ที่มีวัตถุประสงค์ร่วมกันทั้งในประเทศและต่างประเทศ
6. เพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีกับต่างศาสนิก
7. ส่งเสริมและปกป้องเสรีภาพของประชาชนในด้านความคิด การพูด การเขียน การโฆษณา และความเชื่อถือทางศาสนา

3.3.2 ผลงานทางวิชาการของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ

สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับดำรงหน้าที่หลักในการให้บริการทางวิชาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแปลตำราและหนังสือวิชาการศาสนาซึ่งมีหลายหมวดหมู่ ได้แก่ ด้านหลักกการศรัทธา ด้านการแปลและอธิบายความหมายอัลกุรอาน ด้านอัลหะดีษ ด้านหลักการปฏิบัติศาสนกิจ และด้านประวัติศาสตร์ โดยผลงานทางวิชาการที่สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ (สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ, 2540: 20-21) ได้แปลและเรียบเรียง มีดังนี้

1. คำอธิบายความหมายอัลกุรอาน นุซอฮัมมะ
2. คำอธิบายความหมายอัลกุรอาน นุซที่หนึ่ง
3. คำอธิบายความหมายอัลกุรอาน นุซที่สอง
4. คำอธิบายความหมายอัลกุรอาน นุซที่สาม
5. ความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย ภาค 1 (นุซที่ 1-นุซที่ 10)
6. ความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย ภาค 2 (นุซที่ 11-นุซที่ 20)
7. ความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย ภาค 3 (นุซที่ 21-นุซที่ 30)
8. ฟิกฮุซซุนนะฮฺ (เล่ม 1-4)
9. ฮะดีษรียาดุซซอลิฮีน (เล่ม1-4)
10. ฮะดีษอ์ระเบอีน
11. คู่มือฮัจญ์
12. เรื่องที่มุสลิมจำเป็นต้องรู้
13. ข้อชี้ขาดของนักปราชญ์อิสลามในการบิดเบือนอัลกุรอาน
14. ยกแระระหว่างนายคารีกับนายอิบรอฮีม กุเรชี
15. ประวัติศาสตร์อิสลาม
16. นีหรืออากีตะห์ชีอะห์

3.3.3 รูปแบบและวิธีการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยโดยสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ

สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับทำหน้าที่แปลและอธิบายอัลกุรอาน และเผยแพร่ผลงานแปลและผลงานการอธิบายอัลกุรอานมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2522 - พ.ศ. 2542 ซึ่งมีทั้งผลงานแปลและผลงานอธิบายในบางส่วนของอัลกุรอาน และผลงานแปลความหมายอัลกุรอานทั้ง 30 ญุซอ์ โดยความหมายอัลกุรอานที่ผู้วิจัยนำมาเป็นตัวอย่างในการศึกษาตีความาศิลป์ในการแปลความหมายอัลกุรอานนำมาจาก “พระมหาคัมภีร์อัลกุรอานพร้อมคำแปลภาษาไทย” ซึ่งเป็นฉบับที่ได้รับการตรวจทานและตีพิมพ์เผยแพร่จากศูนย์กษัตริย์พะฮัดเพื่อการพิมพ์อัลกุรอานดังกล่าวนี้ผู้วิจัยจึงศึกษาถึงรูปแบบและวิธีการแปลของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ อันเป็นปฐมเหตุของสำนวนการแปลที่ปรากฏอยู่นี้ด้วย

อดิศักดิ์ นุซมี (2560: 189) ได้กล่าวถึงรูปแบบของผลงานแปลโดยสมาคมนักเรียนเก่าไว้ว่า “ผู้พิมพ์ได้วางตัวบทอัลกุรอานไว้ด้านขวาและความหมายภาษาไทยไว้ด้านซ้ายภายในหน้าเดียวกันมีรูปแบบของการอธิบายโดยใช้วงเล็บและเชิงอรรถ เริ่มแปลและอธิบายตั้งแต่สุเราะฮ์อัลฟาตีหะฮ์ เรียงลำดับอย่างต่อเนื่องจนถึงสุเราะฮ์อันนาส ในแต่ละสุเราะฮ์จะปรากฏอาร์มภบทที่กล่าวถึงประเภทของสุเราะฮ์ จำนวนอายะฮ์ สาเหตุการประทานสุเราะฮ์ และความหมายโดยสรุปของสุเราะฮ์นั้น ๆ” และให้รายละเอียดวิธีการแปลของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับไว้ดังนี้ “สมาคมฯ ใช้วิธีการถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานใน 2 รูปแบบ คือ 1) แบบคำต่อคำโดยมีการเรียบเรียงโครงสร้างของประโยคเป็นสำนวนไทย แต่ไม่มีการอธิบาย และ 2) แบบคำต่อคำโดยมีการเรียบเรียงโครงสร้างของประโยคเป็นสำนวนไทยพร้อมอธิบายไว้ในวงเล็บและในเชิงอรรถ ซึ่งส่วนใหญ่อธิบายไว้ในเชิงอรรถ” (อดิศักดิ์ นุซมี, 2560: 189)

นอกจากนี้ สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับยังใช้แหล่งอ้างอิงในการแปลและการอธิบายถึง 18 รายการจากหลายสาขาวิชา เช่น การอธิบายอัลกุรอาน หลักการพิจารณาอัลกุรอาน อัตชีวประวัติท่านนบีมุฮัมมัด มูลเหตุแห่งการประทานวิวรณ์ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นแหล่งอ้างอิงชั้นปฐมภูมิที่ได้รับการยอมรับ ส่งผลให้การแปลของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับนี้มีความโดดเด่นด้านความถูกต้องโดยความหมายอัลกุรอานที่แปลนั้นสามารถอ้างอิงกลับไปสู่แหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้

จากการศึกษาประวัติการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยทั้ง 3 ยุค พบว่าผลงานแปลในแต่ละยุคจากผู้แปลตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันนั้น มีความหลากหลายทั้งในด้านรูปแบบของการแปล ประเภทของการแปล และเนื้อหาที่ผู้แปลคัดเลือกมาแปล โดยสรุปได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงประวัติการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย

ยุค	ปีที่พิมพ์	ผลงานแปล	ผู้แปล	รูปแบบการแปล	ประเภทการแปล	หมายเหตุ
ยุคปฐมบท	2478	ความอัลกุรอานเป็นภาษาไทย ตัฟซีรชุกกุลยะกิน จากตัฟซีรตันวีรุลบะยาน เรื่องโควิเศษ	ยี เอ็ม มุนซี และทองหยิบ ยวงมณี	แปลบางส่วน	แปลและอธิบาย	สุเราะฮ์ที่ 1: 1-8
	2494	ความหมายอัลกุรอาน	ซิมซุดดีน อุมาร และคณะ	แปลบางส่วน	(ไม่ปรากฏ)	สุเราะฮ์ที่ 1 และ 2
	2496	บยานุลกุรอาน เล่มที่ 1	ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์	แปลบางส่วน	แปลและอธิบาย	สุเราะฮ์ที่ 1 และ 2: 1-141
	2497	บยานุลกุรอาน เล่มที่ 2				สุเราะฮ์ที่ 2: 142-252
	2500	บยานุลกุรอาน เล่มที่ 3				สุเราะฮ์ที่ 2: 253-286 และสุเราะฮ์ที่ 3: 1-90
	2500	คำแปลและคำอธิบายอัลกุรอาน				สมาน โยธาสมุทร์
	2503	บยานุลกุรอาน เล่มที่ 4	ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์	แปลบางส่วน	แปลและอธิบาย	สุเราะฮ์ที่ 3: 91-200 และสุเราะฮ์ที่ 4: 1-22

ยุค	ปีที่พิมพ์	ผลงานแปล	ผู้แปล	รูปแบบการแปล	ประเภทการแปล	หมายเหตุ
ยุคปฐมบท	2505	พระมหาคัมภีร์อัลกุรอาน ตัฟซีร์ค็อยริช ซารีฟ	นิพนธ์ จูฆามาต	แปลบางส่วน	แปลความหมาย	สุเราะฮ์ที่ 1 และ 2
ยุคอัครศาสนูปถัมภก	2511	พระมหาคัมภีร์อัลกุรอานฉบับแปล ความหมายและขยายความ	ถ้วน สุวรรณ ศาสตร์	แปลครบ 30 ญุซอ์	แปลและอธิบาย	ทยอยพิมพ์ เล่มละ 1 ญุซอ์และพิมพ์ครบ 30 ญุซอ์ในปี 2524
	2512	กุรอานมะญีดี ความหมายของอัลกุรอาน	ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์	แปลบางส่วน	แปลความหมาย	พิมพ์ญุซอ์ที่ 1-20
	2512	ตัฟซีร์อัลฟุรกอน	ดารี บินอะหมัด และสุพล บุญมาเลิศ	แปลบางส่วน	แปลและอธิบาย	สุเราะฮ์ที่ 1, สุเราะฮ์ที่ 2 อายะฮ์ที่ 1-141
	2512	ใจความแห่งพระคัมภีร์อัลกุรอาน	บร์กัต (บุญเฟื่อง) สยามวาลา	แปลบางส่วน	แปลความหมาย	เล่ม 1 ญุซอ์ที่ 1-5, เล่ม 2 ญุซอ์ที่ 6-10
	2513	กุรอานมะญีดี ความหมายของอัลกุรอาน	ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์	แปลบางส่วน	แปลความหมาย	พิมพ์ญุซอ์ที่ 21-30
	2522	คำอธิบายความหมายอัลกุรอาน	สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ	แปลบางส่วน	แปลและอธิบาย	ญุซอ์ที่ 30
	2524	คำอธิบายความหมายอัลกุรอาน	สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ	แปลบางส่วน	แปลและอธิบาย	ญุซอ์ที่ 1

ยุค	ปีที่พิมพ์	ผลงานแปล	ผู้แปล	รูปแบบ การแปล	ประเภท การแปล	หมายเหตุ
ยุคอิศรศาสตร์ปฐมภัก	2524	อัลกุรอานฉบับ แปลภาษาไทย	วินัย สะมะฮุน	แปลครบ 30 ญุซอ์	แปล ความหมาย	
	2526	คำอธิบายอัลกุรอาน กะรีม	สมาคม นักเรียนเก่า อาหรับ	แปล บางส่วน	แปลและ อรรถาธิบาย	ญุซอ์ที่ 2
	2526	ความหมายอัลกุรอาน	สามารถ วงศ์เสงี่ยม	แปล บางส่วน	แปลและ อรรถาธิบาย	ญุซอ์ที่ 30
	2527	ทางนำแห่งอัลลอฮ์	อิสมาอิล อะหมัด	แปล บางส่วน	แปลและ อรรถาธิบาย	เล่ม1 สุเราะฮ์ที่1 และอายะฮ์ ที่ 103-114 เล่ม2 สุเราะฮ์ที่ 91-102
	2528	ความหมายอัลกุรอาน เป็นภาษาไทย	สมาคม นักเรียนเก่า อาหรับ	แปล บางส่วน	แปลและ อรรถาธิบาย	ญุซอ์ที่ 1-10
	2529	ความหมายแห่ง อัล-กุรอาน สุเราะฮ์ อัน-นุร (24)	อุมร์ अबดุล อะซีซ รัตนวิทย์			แปล ตำราตีพิมพ์
	2532	ความหมาย อัลกุรอานเป็นภาษาไทย	สมาคม นักเรียนเก่า อาหรับ	แปล บางส่วน	แปลและ อรรถาธิบาย	ญุซอ์ที่ 11-20
	2532	อัลกุรอานกับ ความหมาย	ทวี นภากร	แปล บางส่วน	แปล ความหมาย	ญุซอ์ที่ 30
	2534	ตีพิมพ์อิซฮากกริลหะกีม	अबดุลเลาะ अबรู			แปลตำรา ตีพิมพ์

ยุค	ปีที่พิมพ์	ผลงานแปล	ผู้แปล	รูปแบบ การแปล	ประเภท การแปล	หมายเหตุ
ยุคอัครศาสนูปถัมภก	2535	ความหมายอัลกุรอาน เป็นภาษาไทย	สมาคม นักเรียนเก่า	แปล บางส่วน	แปลและ อธิบาย	ญุซอ์ที่ 21-30
	2537	อัลกุรอานญุซอ์ อัมมะ	หมอรอน บิน อัมชะฮฺ			เรียบเรียง จากสำนวน แปลอื่น
	2537	อัลกุรอานพร้อม ความหมายภาษาไทย	ทวี นภากร	แปล บางส่วน	แปล ความหมาย	สุเราะฮฺที่ 1 และ 2
	2537	อัล-กุรอานุลอัล-หะกีม	มูลนิธิ อิสลามเพื่อ การพัฒนา	แปล บางส่วน	แปล ความหมาย	ญุซอ์ที่ 30
	2537	อัล-กุรอาน ญุซอ์อัมมะ	คณะ ผู้จัดทำ	แปล บางส่วน	แปล ความหมาย	ญุซอ์ที่ 30
ยุคโลกาภิวัตน์	2542	พระมหาคัมภีร์ อัลกุรอานพร้อมคำแปล เป็นภาษาไทย	สมาคม นักเรียนเก่า อาหรับ	แปลครบ 30 ญุซอ์	แปลและ อธิบาย	
	2542	อัลกุรอานฉบับแปลไทย เล่มที่ 1	ชัยนุลอาบิ ดิน ฟินดี	แปล บางส่วน	แปลและ อธิบาย	ญุซอ์ที่ 1-5
	2542	อธิบายความหมาย อัลกุรอานโดยย่อ	มุฮัมมัด เหมอนูกุล			แปลตำรา ตัฟซีร์
	2542	ตัฟฮีมุลกุรอาน ความหมายคัมภีร์ อัลกุรอาน	บรรจง บินกาซัน			แปลตำรา ตัฟซีร์
	2543	อัลกุรอานฉบับแปลไทย เล่มที่ 2	ชัยนุลอาบิ ดิน ฟินดี	แปล บางส่วน	แปลและ อธิบาย	ญุซอ์ที่ 6-10
	2544	อัลกุรอานพร้อม ความหมายภาษาไทย	สุพล บุญมาเลิศ	แปลครบ 30 ญุซอ์	แปล ความหมาย	
	2550	ไต่ร่มเงาอัล-กุรอาน	สุนทร มาลาดี			แปลตำรา ตัฟซีร์

ยุค	ปีที่พิมพ์	ผลงานแปล	ผู้แปล	รูปแบบ การแปล	ประเภท การแปล	หมายเหตุ
ยุคโลกาภิวัตน์	2558	อัลกุรอานแปลไทย พร้อมตัวบท	ชัยนูลอา บิตีนฟันดี	แปลครบ 30 ญุซอ์	แปลและ อธิบาย	
	2558	ตัฟซีร์ อิบนิ กะซีร์ (ญุซอ์ที่ 1-2)	สุพล บุญมาเลิศ			แปลตำรา ตัฟซีร์
	2558	ตัฟซีร์ อิบนิ กะซีร์ (ญุซอ์ที่ 3-5)	สุพล บุญมาเลิศ			แปลตำรา ตัฟซีร์
	2560	ตัฟซีร์ อิบนิ กะซีร์ (ญุซอ์ที่ 6-8)	สุพล บุญมาเลิศ			แปลตำรา ตัฟซีร์

Prince of Songkla University
Pattani Campus